133
936

Orędownik Samorządu

Organ Związku Gmin Województwa Śląskiego

Prenumerata wynosi 2 zł kwartalnie
Opłata poczt. opłacona ryczałtem
Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 1-go i 15-go dnia miesiąca.
Redakcja i Administracja: Katowice Pocztowa 16/II.
Redaktor: Stanisław Kuhnert,
Syndyk Związku Gmin Woj. Śl.

Ogłoszenia: Jednołamowy wiersz milim 30 gr Przed tekstem 60 gr za wiersz mm. Rach. w P. K. O. 304227

Nr. 1. Katowice, 1 stycznia 1929 r. Rok V.

M. st. Warszawa wobec Banku Gospodarstwa Krajowego.

Magistrat m. st. Warszawy uchwalił na ostatniem posiedzeniu wystąpić do rady miejskiej o powzięcie następujących uchwał: 1. upoważnić magistrat do nabycia udziału Banku Gospodarstwa Krajowego za sumę około 17 miljonów zł., uprawniającego, w myśl par. 80 statutu Banku, do wprowadzenia delegata gminy do rady nadzorczej Banku, 2. upoważnić magistrat do zaciągnięcia na kupno tego udziału pożyczki w tymże Banku w 7 proc. obligacjach komunalnych B. G. K. w wysokości 21 000 000 zł. w złocie nominalnej wartości (licząc w przybliżeniu kurs obligacji 80 na 100), 3. zgłosić wniosek o wstawienie do budżetu odpowiednich kredytów, wynikających z zaciągnięcia pożyczki. Kredyty te, na amortyzację i odsetki, stanowić będą około 1 800 000 złotych rocznie mniej o sumę ewentualnych zysków Banku, przypadających gminie z tytułu nabytego udziału. Jednocześnie magistrat zdecydował porozumieć się z innemi większemi miastami polskiemi co do partycypacji ich w tym udziale w B. G. K., wspólnie z magistratem m. st. Warszawy.

Jak wiadomo, Śl. Urząd Wojewódzki postanowił również nabyć udział w Banku Gospodarstwa Krajowego na sumę na około 30 miljonów zł.

Projekt zmiany przepisów o poborze dodatków do opłat państw. od patentów na wyrób trunków itd.

Korzystając z przysługującej jej inicjatywy ustawodawczej, Śląska Rada Wojew. wniosła do Sejmu Śląskiego projekt ustawy, mocą której uregulowane zostanie pobieranie dodatku do opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych, wymierzanych na zasadzie art 78 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 78, poz. 756).

Dodatki te nie mogą przenosić 100 proc. opłaty państwowej od patentów na wyrób względnie sprzedaż trunków i przetworów wymienionych w poprzednim ustępie, z wyjątkiem dodatków od patentów na fabrykację wódek gatunkowych (likiernie), które nie mogą przekraczać 10 proc. opłaty państwowej.

Dodatki powyższe będą pobierane łącznie z opłatami państwowemi.

Zmiany proponowane powyższem projektem ustawy są spowodowane zniesieniem ustawą o państwowym monopolu spirytusowym podstawy wymiaru opłat państwowych od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych.

Według dotychczas obowiązujących przepisów na terenie Województwa Śląskiego wysokość stawek opłat od patentów na wyrób i sprzedaż trunków, przetworów wódczanych i spirytusowych normowało rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 24 grudnia 1923 (Dz. U. R. P. nr. 137 poz. 1048).

Rozporządzenie to zostało uchylone klauzulą derogacyjną zawartą w ustępie 3-cim art. 96 ustawy z dnia 31 lipca 1924 (Dz. U. R. P. nr. 78 poz. 756) o monopolu spirytusowym.

Równocześnie ta sama ustawa w art. 78 unormowała na nowo wysokość opłat patentowych wprowadzając przy patentach na fabrykację wódek gatunkowych (likierniach) znaczną rozpiętość opłat w stosunku do poprzednich.

Ponieważ wymiar dodatków do opłat państwowych w art. 10 ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych w Województwie Śląskiem opierał się na zniesionem wyżej rozporzą-

Ubezpieczajcie się w Towarzystwie Wzaj. Ubezpieczeń „SNOP"
wszelkich informacji udzielamy
Katowice, ulica Sokolska 9 :: Telef. 21-76
Poszukuje się zdolnych ajentów.

Biblioteka Jagiellońska
1002157480
Acc. Nr. 1376

dzeniu Ministra Skarbu, przeto brakło podstawy do wymiaru wspomnianych dodatków i z tego powodu zaszła konieczna potrzeba znowelizowania art. 10 wspomnianej ustawy w duchu zaproponowanym a zgodnym z brzmieniem art. 78 ustawy o monopolu spirytusowym.

Procentowy wymiar dodatków do opłat utrzymuje się w projekcie ustawy w dotychczasowej wysokości (100 proc. opłat państwowych) z wyjątkiem dodatków od patentów na fabrykację wódek gatunkowych (likiernie), które ustala się w wysokości nieprzekraczającej 10 proc. opłaty państwowej a to z uwagi na znaczne podwyższenie opłat od tego rodzaju patentów oraz celem uniknięcia zrujnowania pod względem gospodarczym tej gałęzi przemysłu przetwórczego.

Skarbowość komunalna a potrzeby finansowe miast.

Aktualna zawsze sprawa potrzeb finansowych miast i gmin, niejednokrotnie poruszana w piśmie naszem, nie schodzi ze szpalt pism, w czem dowód, że doprawdy należy już definitywnie położyć kres dotychczasowej tymczasowości w uregulowaniu finansów komunalnych. Ostatnio na łamach „Przeglądu Tygodniowego“ p. Dr. Jan Kruplewski na temat powyższy pisze, co następuje:

Skarbowość samorządu miejskiego opiera się obecnie na ustawie z 11 sierpnia 1923 r. (Nr. 94, Dz. Ust. Rz. P.) o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych.

Celem tej ustawy było z jednej strony jednolite unormowanie finansów komunalnych na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, (za wyjątkiem Wojew. Śląskiego — przyp. Red.), z drugiej zaś zachodów. Tego ostatniego ustawa nie osiągnęła. Wprowadziła wprawdzie cały szereg źródeł dochodowych obok udziału w podatkach państwowych, w szczególności w podatku dochodowym, obok dodatków do podatków państwowych a to do podatku przemysłowego, gruntowego, od nieruchomości, od spożycia, zużycia a względnie produkcji, od spadku darowizn, od placów niezabudowanych, od świadectw i patentów, stworzyła wreszcie liczne samoistne podatki i opłaty komunalne, jak podatki i opłaty od publicznych zabaw, przedstawień teatralnych, kinowych i t. p., od ładunków kolejowych, podatek od psów, podatek hotelowy, podatek od plakatów, szyldów i anonsów, od zaprotestowanych weksli, opłaty od umów, od przeniesienia własności nieruchomości, pomimo jednak takiej obfitości źródeł podatkowych nie zabezpieczyła związkom komunalnym, zwłaszcza samorządowi miejskiemu, dochodów dostosowanych do jego wydatków.

Wszystkie lukratywne źródła podatkowe państwo zastrzegło dla siebie, samorządowi przydzieliło jedynie zródła mało wydajne, przyznało im zbyt skąpy udział w swych dochodach, zakreśliło zbyt ciasne granice dla dodatków komunalnych do podatków państwowych.

Stan ten uległ pogorszeniu wskutek systematycznego uszczuplania dochodów związków komunalnych drogą dodatkowych późniejszych ustaw. I tak ustawą z dnia 31 lipca 1924 r. obniżono opłatę komunalną od umów o przeniesienie prawa własności nieruchomości z 4% na 2% sumy, stanowiącej podstawę wymiaru opłaty państwowej od tych umów. Następnie ustawą z dnia 22 grudnia 1925 r. o środkach zapewnienia równowagi budżetowej obniżono udział miast i powiatowych związków komunalnych we wpływach z państwowego podatku dochodowego z 30% na 15%. Ustawą z dnia 2 sierpnia 1926 r. o podatku od lokali obniżono procent stopy podatku od lokali, przypadający samorządom miejskim, do 4%. Wreszcie rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 1 czerwca 1927 r. przekazano funduszowi zapomogowemu w bieżącym roku bużetowym 5%, w następnych zaś latach 10% wpływów z dodatków komunalnych do państwowych podatków od spożycia, zużycia względnie produkcji.

To obcinanie źródeł podatkowych związków komunalnych przy równoczesnym wzroście ich agend urzędowych wpływać musi jak najfatalniej na całokształt gospodarki samorządu, zwłaszcza miejskiego, oraz musi prowadzić życie gospodarcze miast do zastoju a z czasem do zniszczenia jednych z najważniejszych komórek organizmu państwowego.

Przekonywującego dowodu w tym kierunku dostarczają preliminarze budżetów samorządów miejskich. Budżety miast polskich są tylko pozornie zrównoważone, w rzeczywistości większość z nich kryje w sobie deficyt.

Wydatki zwyczajne, jak wydatki na brukowanie ulic, remont budynków miejskich, opłacanie rat amortyzacyjnych i procentów od pożyczek, pokrywane są z dochodów nadzwyczajnych i to przeważnie z zaciąganych ad hoc pożyczek, co prowadzi do pogłębienia deficytu.

Poza tem tę nawet pozorną równowagę budżetową uzyskują zarządy miast kosztem uszczuplenia pokrycia najkonieczniejszych potrzeb. Wojna światowa zrujnowała powszechnie majątek i urządzenia gminne, przywrócenie ich do pierwotnego stanu wymaga bezzwłocznie znacznych wkładów pieniężnych, o ile gospodarka gminna ma być racjonalnie pojmowaną i właściwie prowadzoną. Skutki wojny, zubożenie szerokich warstw społecznych, przełom gospodarczy i wynikające stąd bezrobocia, zastój ruchu budowlanego, nakładają na zarządy miast nowe znaczne obowiązki na polu opieki społecznej, obejmujące między innemi walkę z bezrobociem i z nędzą mieszkaniową. Jeżeli się doda wzrastające obowiązki w dziedzinie szkolnictwa powszechnego i zawodowego, w dziedzinie zdrowia publicznego, opieki nad matką i dzieckiem, kalekami, starcami, znaczną ilością inwalidów, wychowaniem młodzie-

Na Nowy Rok

przesyłamy Szan. Czytelnikom i Przyjacielom naszego pisma życzenia wszelkiej pomyślności, prosząc równocześnie o zachowanie nam dotąd okazywanej życzliwości.

Redakcja.

ży i t. d., to otrzymamy w przybliżeniu obraz wielkich zadań samorządów miejskich doby dzisiejszej.

Dla spełnienia tych zadań, koniecznem jest zapewnienie miastom odpowiednich dochodów, inaczej samorząd miejski straci swą społeczną i administracyjną wartość i znaczenie.

Przechodząc od istniejącego systemu skarbowości komunalnej do próby skonstruowania lepszego systemu, to próba ta, o ile ma być poważną, musi w swem założeniu uwzględniać obok kardynalnych zasad skarbowości podatkowej istniejący system podatków państwowych, całokształt polityki gospodarczej państwa, musi być zgodną z przepisami konstytucji, w szczególności z postanawieniem art. 69 o rozgraniczeniu źródeł podatkowych między państwo a samorządy, a co najważniejsze nowy system podatkowy musi zapewnić samorządom źródła podatkowe mniej liczne, ale o dużej rozpiętości stawek, zapewniającej możność wydatnych, dostatecznych dochodów. Zdać sobie trzeba przytem sprawę, że w praktycznem zastosowaniu nie zawsze można wszystkie zasady pogodzić i dlatego szczęśliwe rozwiązanie problemu zależne jest w praktyce od wybrania zasady najważniejszej.

Kardynalną zasadę skarbowości stanowi opodatkowanie przedewszystkiem zamożności podatnika, t. j. jego dochodu i majątku. Stojąc na tem stanowisku, odrzucić należy podatek komunalny od zaprotestowanych weksli, bo podstawa wymiaru tego podatku nie tylko nie przemawia za zamożnością opodatkowanego, lecz raczej dowodzi jego zubożenia. Również przy podatku od szyldów i anonsów brak jest takiej praktycznej podstawy. któraby wskazywała na pewien stopień zamożności opodatkowanego, a skoro także koszta administracyjne tego podatku są znaczne, przeto podatek ten winien również w przyszłej ustawie skarbowej dla miast ulec skreśleniu z systemu podatków komunalnych. Wydajność obu podatków jest zresztą minimalna.

Podatek nie może naruszać możności płatniczej opodatkowanego, ani godziwego zysku przedsiębiorcy. Uchybienie tej zasadzie prowadzi zawsze do przesileń gospodarczych, niszczy gałęzie gospodarstw i po chwilowym, krótkotrwałym efekcie kończy się zmniejszeniem dochodów podatkowych, z przeciążonych źródeł na szereg lat następnych. Z tej przyczyny także granica dodatków kom. do podatków państw., które już doszły do najwyższego napięcia, może być zakreśloną w bardzo skromnych rozmiarach.

W logicznym związku z zasadą nienaruszania możności płatniczej opodatkowanego, pozostaje konieczność uwzględnienia przy opracowywaniu zasad skarbowości komunalnej istniejącego systemu podatków państwowych. Z tą kwestją łączy się zasada uwzględnienia przy tworzeniu źródeł podatkowych komunalnych, całokształtu polityki gospodarczej państwa, nie może więc być mowy o nakładaniu podatków komunalnych na te gałęzie produkcji, którym państwo chce zapewnić wolność lub ulgi podatkowe z wyższych względów i z żywotnego interesu. Nie można pominąć również faktu, że państwo polskie po okresie wojennym i inflacyjnym, wskutek zubożenia ludności i przełomu ekonomicznego, przejawiającego się w każdej dziedzinie życia gospodarczego, znajdowało się w ciężkich warunkach finansowych, że dla zrównoważenia swego budżetu musiało sięgnąć do wszelkich możliwych źródeł podatkowych, — znalezienie więc dzisiaj odpowiednich źródeł dla podatków komunalnych jest problemem trudnym. Rozwiązanie zagadnienia skarbowości komunalnej stanie się jeszcze trudniejsze, gdyby reforma skarbowości komunalnej oprzeć się miała istotnie na postanowieniu artykułu 69 konstytucji o rozgraniczeniu źródeł dochodowych państwa i samorządu. Brzmienie powołanego artykułu konstytucji nie można inaczej interpretować, jak tylko w ten sposób. że pewne źródła dochodowe przekazane zostaną samorządom dla ich wyłącznej eksploatacji.

Przechodząc poszczególne rodzaje podatków, jedynie podatki realne, t. j. od budynków, gruntów i placów niezabudowanych uznać należy za takie, które bez zastrzeżeń winny być zaliczone do podatków komunalnych, bo podstawy tych podatków korzystają bezpośrednio z działalności gospodarczej samorządów, zwłaszcza samorządów miejskich. W roku budżetowym 1927/28 podatek od nieruchomości przyniósł 46 miljonów złotych, podatek gruntowy 63 miljony złotych.

Ponieważ przeważna część podatku gruntowego w razie rozgraniczenia źródeł podatkowych, przypadłaby samorządowi powiatowemu i gminom wiejskim, nie potrzeba uzasadniać, że nawet całkowite przyznanie podatków gruntowych samorządowi miejskiemu nie poprawiłoby miastom ich sytuacji finansowej.

Dla ścisłego przeprowadzenia postanowień art. 69 konstytucji należałoby przeto samorządowi miejskiemu przekazać jedno z obfitszych źródeł podatkowych. Najwięcej może do tego nadawałby się podatek przemysłowy ze względu na swój przymiot elastyczności, przyczem jednak nie można pominąć, że stopa podatkowa musiałaby być stale i jednakowo oznaczona, by nie stwarzać sztucznych, lokalnych warunków rozwoju produkcji.

W obecnych więc stosunkach drogi do poprawy finansów samorządów miejskich szukać należy z jednej strony w przyznawaniu miastom podatków realnych do wyłącznej eksploatacji, z drugiej zaś strony albo w systemie dodatków komunalnych do podatków państwowych, albo w systemie udziału

Noczyński Sp. z o. o. / Katowice
ulica Marjacka 18 a — Telefon 520 i 1243
Pracownia zawodowej odzieży ochronnej
Ubrania nieprzemakalne — Ubrania kwasoodporne — Ubrania azbestowe
Nieprzemakalne płachty i opony.
Hurtowa sprzedaż technicznych materjałów gumowych i azbestowych.

związków komunalnych w podatkach państwowych.

Z dwóch powyższych możliwości należałoby wybrać pierwszą, t. j. system dodatków komunalnych do podatków państwowych, bo czyni on zadość postulatowi autonomicznego normowania skarbowości, a także umożliwia samorządom dostosowanie dochodów do swych wydatków, podczas gdy system udziału związków komunalnych w podatkach państwowych zalet tych nie posiada.

Ministerstwo Skarbu zajmowało się w ostatnich 3 latach sprawą rozgraniczenia źródeł podatkowych państwa i samorządu. Pierwszym był projekt w roku 1925 wiceministra Skarbu, Markowskiego, następnie pojawił się projekt w roku 1927, przedłożony Państwowej Radzie Finansowej, oparty w przeważnej swej części na projekcie wiceministra skarbu Markowskiego.

Oba te projekty spotkały się z uzasadnioną krytyką i zostały odrzucone. Kwestję rozgraniczenia źródeł dochodów załatwiały w ten sposób, że przekazywały samorządom w całości podatki rzeczowe, a mian. gruntowy, od nieruchomości i od patentów przemysłowych. Podatki te miało wymierzać i pobierać państwo, a uzyskana kwota, po potrąceniu 3% na koszta administracji i 15% na fundusz rezerwowy, miała przypaść do rozdziału pomiędzy samorządy stosownie do ich rzeczywistych potrzeb.

Fundusz rezerwowy miał służyć na zaspokojenie nadzwyczajnych wydatków tych związków samorządowych, które państwo uzna za samowystarczalne. Podział tych kwot podatkowych na poszczególne województwa miała uskuteczniać Komisja główna, składająca się z przewodniczącego, mianowanego przez Radę Ministrów, z delegata Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i delegata Ministerstwa Skarbu oraz 4 członków, mianowanych z pośród przedstawicieli samorządu. Podziału między powiaty i miasta wydzielone miała dokonywać komisja wojewódzka, składająca się z wojewody, delegata województwa, delegata izby skarbowej i 4 członków mianowanych z pośród reprezentantów samorządu; podział pomiędzy miasta niewydzielone i gminy wiejskie miały uskuteczniać wydziały powiatowe.

Koncepcja obu projektów była wadliwą, projekty te bowiem godziły w istotę samorządu, pozbawiając miasta autonomji finansowej, ponad to przekazywały samorządowi źródła podatkowe, z których dochód nie wystarczyłby na pokrycie koniecznych potrzeb miast a sposób rozdziału kwot podatkowych nie zapewniał sprawiedliwego traktowania samorządów miejskich przez rady powiatowe.

Finanse państwa z roku na rok poprawiają się jednak, budżet państwa od dwóch lat jest zrównoważony, a zamknięcia rachunkowe z tego czasu wykazują znaczne nadwyżki dochodu, bliską więc powinna być chwila, w której państwo będzie mogło odstąpić samorządowi, zwłaszcza miastom, taką część swych dochodów, któraby samorządom miejskim pozwoliła spełnić ciążące na nich zadania.

Z przedstawionego stanu rzeczy wynikają następujące wnioski:

1. W częściowem wykonaniu art. 69 konstytucji, samorządom przypada w całości podatek od nieruchomości, podatek gruntowy i od niezabudowanych placów.

2. Znosi się system udziału samorządów w podatkach państwowych, a w miejsce jego wprowadza się system dodatków komunalnych do podatków państwowych, zasadniczo bez ograniczenia stopy tychże, z prawem ewentualnem Rządu do zatwierdzenia uchwał samorządu, o ile stopa dodatków przekracza pewną, w ustawie oznaczoną, wysokość.

3. Znosi się podatek od zaprotestowanych weksli oraz podatek od szyldów i anonsów.

Spłacanie pożyczek udzielanych związkom komunalnym na zatrudnienie bezrobotnych.

(Ostatnie zarządzenia M. S. Wewn.)

W latach 1926 i 1927 Skarb Państwa, pragnąc przyjść związkom komunalnym z pomocą w zwalczaniu klęski bezrobocia, udzielił z kredytów Min. Robót Publicznych, oraz z sum obrotowych Ministerstwa Skarbu do budżetu Min. Robót Publicznych, oraz z sum obrotowych Min. Skarbu, pożyczek na prowadzenie robót inwestycyjnych.

Pożyczki te ze względu na wyżej wskazane źródła miały być krótkoterminowe. Miasta, doceniając ogólny interes państwa, zawierający się w utrzymaniu bezpieczeństwa i spokoju publicznego, podjęły się prowadzenia robót publicznych, zaciągając, wobec braku funduszów, wspomniane pożyczki na bardzo ciężkich warunkach. Gdy więc nastąpił termin płatności omawianych kredytów, miasta wobec trudnej w dalszym ciągu sytuacji finansowej narażone zostały na sekwestr dodatków komunalnych do państwowych podatków.

Wobec tego rozpoczęto u właściwych czynników akcję o skonwertowanie tych pożyczek oraz rozłożenie ich na długoterminowe raty. Akcja ta uwieńczona została pomyślnym wynikiem.

Uchwałą Rady Ministrów, powziętą w dniu 29 maja ub. r., a podaną do wiadomości zarządzeniem Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 18. 8. ub. r. l. I/2369, pożyczki udzielane związkom komunalnym na roboty inwestycyjne, prowadzone dla zatrudnienia bezrobotnych, zostały skonwertowane na pożyczki długoterminowe. Przy oprocentowaniu 3% w stosunku rocznym miały być te pożyczki spłacane w ciągu lat dziesięciu, w dniu 1 października każdego roku, poczynając od 1. 10. ub. r. Odnośnie zaległych odsetek za czas od dnia asygnowania poszczególnych części tych pożyczek do 1. 10. ub. r. oprocentowanie wynosi 6% w stosunku rocznym.

Opierając się na tem zarządzeniu, Urzędy Wojewódzkie wezwały zainteresowane związki komunalne do uiszczenia w dniu 1 października ub. r. pierwszej raty skonwertowanych pożyczek, łącznie z 6% odsetkami za czas ubiegły. Rygorem punktualnego spłacenia tej raty i odsetek miało być, przewidziane zresztą we wspomnianem zarządzeniu,

zatrzymanie wpływów z tytułu udziału związków komunalnych w podatkach państwowych.

Powyżej podane warunki spłacania pożyczek nie są teoretycznie zbyt ciężkie. Pozostaje jednak pytanie zasadnicze, czy koszty, wynikające z zatrudnienia bezrobotnych, powinny obciążać tylko związki komunalne. Wiele miast znalazło się poza tem w nader ciężkich warunkach płatności, spowodowanych pewnemi restrykcjami kredytowemi Banku Gospodarstwa Krajowego. Z tego więc powodu poszczególne miasta zwróciły się z indywidualnemi podaniami do Ministerstwa Skarbu o odroczenie pierwszej raty na sześć części, spłacanych w odstępach miesięcznych do dnia 1. 4. 1929, a więc w granicach bieżącego roku budżetowego. Dalsze rozkładanie i odraczanie tych rat nie leży już w kompentencji Min. Skarbu i uchwalone być może jedynie przez Radę Ministrów. W celu łącznego załatwienia tej sprawy Min. Spr. Wewn. wystosowało w dnia 12. 11. ub. r. do wszystkich Urzędów Wojewódzkich stosowne wykazy do wypełnienia. Po otrzymaniu żądanych wykazów, M. S. Wewn. wystąpi z wnioskiem na Radę Ministrów o odroczenie terminu płatności pożyczek dla tych związków komunalnych, które znajdują się w szczególnie ciężkiej sytuacji finansowej.

Nowy dodatek mieszkaniowy.

Okólnikiem z dnia 22 grudnia 1928 r. L. dz. III 3954/1 w sprawie dodatku na mieszkanie i miesięcznych zasiłków, Ministerstwo Skarbu poleciło wydanie zarządzenia wypłaty należności z tytułu podwyższonego dodatku na mieszkanie. Równocześnie Ministerstwo podaje wysokość dodatku, który w zastosowaniu obowiązujących w Województwie Śląskiem przepisów podajemy poniżej. O ile władze asygnujące nie zdążyły wypłacić równocześnie z uposażeniem na styczeń 1929 całego nowego dodatku na mieszkanie, natenczas należy jaknajrychlej zarządzić dodatkową wypłatę kwot, którą wykazuje drugi dołącznik „B“, a który wykazuje różnicę dodatku na mieszkanie między stawkami dotychczas wypłacanemi, a stawkami nowemi.

Na podstawie ustawy śl. z dnia 8 lipca 1925 r. (Dz. U. Śl. Nr. 11, poz. 28, art. 2) normuje się uposażenie funkcjonarjuszów i nauczycieli związków komunalnych w górnośląskiej części Województwa według przepisów, stosowanych do funkcjonarjuszów, opłacanych ze Skarbu Śląskiego. Zgodnie z postanowieniami tejże ustawy pracownicy Związków komunalnych pobierają więc równe zasiłki, a więc i dodatek mieszkaniowy, jak pracownicy opłacani ze Skarbu Śląskiego.

Ustawa z dnia 16 listopada 1927 r. (Dz. U. Śl. nr. 24, poz. 44 art. 1, przepisuje, że dodatek mieszkaniowy... urzędnikom opłacanym ze Skarbu Śląskiego (a więc także pracownikom związków komunalnych) winien być nie mniejszy, niż dodatek mieszkaniowy, wypłacany... urzędnikom państwowym w m. st. Warszawy.

Zatem z dniem 1 stycznia br. przypada pracownikom związków komunalnych dodatek mieszkaniowy, jaki wypłaca się urzędnikom państwowym, zamieszkującym w Warszawie. Dodatek ten wynosi:

Tabela kwot pełnego (nowego) dodatku na mieszkanie, przysługującego od dnia 1 stycznia 1929 r.:

Grupa uposażeń	dodatek za mieszkanie.
I. i II. **utrzymujący rodzinę** — III. i IV. utrzymujący rodzinę, sędziowie D i C	zł. 242.86
utrzymujący rodzinę V. i sędziowie B	zł. 168.58
samotni III., IV. i V. sędziowie D, C, B, utrzymujący rodz. VI. i VII. i sędziowie A	zł. 96.68
samotni VI. i VII. i sędziowie A, **utrzymujący rodzinę** VIII—XII	zł. 60.00
utrzymujący rodzinę od XIII — XVI	zł. 38.00
samotni od VIII — XVI	zł. 26.00

W wypadkach, gdzie wypłacono dodatek mieszkaniowy według starej stawki za miesiąc styczeń 1929, należy dopłacić różnicę, która po myśli cyt. przepisów wynosi:

Dołącznik „B“.

(Różnica dodatku mieszkaniowego między stawkami dotychczas pobieranemi a stawkami pełnego (nowego) dodatku).

Grupa uposażenia	
I. i II. utrzymujący rodzinę, III. i IV. utrzymujący rodzinę sędziowie D i C.	zł. 128.72
utrzymujący rodzinę V. i sędziowie B	zł. 89.35
samotni III., IV. i V. sędziowie D, C, B, utrzymujący rodz. VI. i VII i sędziowie A	zł. 56,08
samotni VI. i VII. i sędziowie A, utrzymujący rodzinę VIII — XII	zł. 34.80
utrzymujący rodzinę od XIII — XVI	zł. 23.94
samotni od VIII — XVI	zł. 16.38

Z życia kas oszczędn. Województwa Lubelskiego.

W dniu 31 grudnia 1926 województwo lubelskie posiadało 5 kas: w Lublinie, Garwolinie, w Białej Podlaskiej, w Krasnymstawie oraz w Tomaszowie. Kapitał zakładowy tych kas wynosił w dniu 1. 1. 1927 r. zł. 50.825. Wkłady były w tym okresie jeszcze b. nieznaczne. W 1927 r. liczba kas oszczędności powiększyła się o 5. Powstały kasy: w Biłgoraju, Chełmie, Siedlcach, Włodawie i Zamościu. W dniu 31. 12. 1927 r. kapitał zakładowy kas. woj. lubelskiego wynosił już zł. 300.000, wkłady — złotych 932.000, otrzymane kredyty w Bankach państwowych i komunalnych złotych 1.500.000, udzielone pożyczki — zł. 2.042.000. W 1928 r. uruchomiono kasy oszczędnościowe w pozostałych powiatach województwa, więc w Hrubieszowie, Janowie Lub., Janowie Podlaskim, Lubartowie, Łukowie, Puławach, Radzyniu, Sokołowie i Węgrowie. Na dzień 30 września 1928 r. kapitał zakładowy kas komunalnych woj. lubelskiego wynosił zł. 615.146, suma wkładów zł. 2.256.433, kredyty uzyskane przez kasy — zł. 6.579.533, pożyczki udzielone na weksle i skrypty dłużne, dosięgły sumy zł. 6.302.109, pożyczki w rachunkach bieżących na zastaw — zł. 652.598, pożyczki komunalne — zł. 424.621, pożyczki dla kas gminnych pożyczkowo - oszczędnościowych — zł. 1.109.944.

Zbyt mały kapitał zakładowy oraz niedostateczna ilość wkładów nie pozwalają kasom komu-

nalnym na rozwinięcie na szeroką skalę krótkoterminowego i długoterminowego kredytu, niezbędnego dla zaspokojenia potrzeb miejscowych. Naczelnem dążeniem kas jest więc stałe powiększanie kapitału zakładowego, oraz rozwinięcie odpowiedniej propagandy oszczędnościowej, która przyczyniłaby się do rozwoju działalności kas.

Kronika.

Katowice. (Z posiedzenia Zarządu Stow. Burmistrzów i Naczelników Gmin Wojew. Śląskiego.) Dnia 16. 12. 1928 r. odbyło się w Katowicach posiedzenie Zarządu Stow. Burmistrzów i Naczelników Gmin Województwa Śl., na którem zgłosił swoją rezygnację ze stanowiska przewodniczącego Stow. p. Spaltenstein, prezydent miasta Król. Huty.

Zebrani jednogłośnie uchwalili nie przyjąć tej rezygnacji do wiadomości i uprosili prez. Spaltensteina o wycofanie rezygnacji, co prez. Spaltenstein w końcu uczynił. Zebrani przytem wyrazili p. prezydentowi Spaltensteinowi podziękowanie za dotychczasową bardzo owocną działalność.

Po rozpatrzeniu odnośnych akt, uchwalono wysłać oświadczenie do jednego z pism śląskich w sprawie zawieszenia w urzędowaniu naczelnika gminy w Świętochłowicach p. Wackermanna. Celem przedstawienia celu i sprawozdania z dotychczasowej działalności Stowarzyszenia postanowiono wysłać delegacje do p. Wojewody w osobach pp. Spaltensteina, Dubiela i Figny.

Konkurs.

Magistrat miasta Królewskiej Huty rozpisuje niniejszem konkurs na posadę nauczyciela-inżyniera mechanika względnie nauczyciela-technika.

Powyższa posada jest do obsadzenia przy Dokształcającej szkole Przemysłowej w Królewskiej Hucie z dniem 1 lutego 1929 r.

Podanie należycie udokumentowane kierować należy do Magistratu miasta Królewskiej Huty w terminie do 10 stycznia 1929 roku.

Do posady powyższej przywiązane są pobory według ustawy uposażeniowej z dnia 9-go października 1923 r. (Dz. U. R. P. nr. 116 poz. 924) wraz z dodatkiem wojewódzkim i komunalnym.

Królewska Huta, dnia 13 listopada 1928 r.

Magistrat.

Polecamy

likiery Zamkowych Zakładów Przemysł., wina krajowe wina zagraniczne

jak

Haut Sauternes	but.	5 zł	St. Julien . .	but.	5 zł
„ Barsac	„	5 zł	Medec . . .	„	5 zł

Kaintoch i Ska., Sp. z ogr. odp.

Katowice II, ul. Krakowska 41 Tel. 23-76

DOSIEGO NOWEGO ROKU

życzy swoim odbiorcom i przyjaciołom

JAN BADURA

właściciel cegielni parowej

KATOWICE, PARKOWA 3.

Czesław Miarczyński

Katowice, ul. Marjacka 14/3

Telefon 1288

w zastępstwie firmy NILS BARRÉN

Wykonywuje i dostarcza na dogodnych warunkach wszelkie maszyny do budowy dróg bitych i ziemnych, walce motorowe, oskardnice, łamacze, elewatory, sortowniki do kamieni, równacze motorowe „Bivargen“, równacze konne, szufle amerykańskie kołowe i bez kół, włóki, pługi do kopania rowów, maszyny do asfaltowania itd. itd.

Zamówienie.

(Wyciąć i oddać w Urzędzie Pocztowym).

Niżej podpisany zamawia niniejszem w Urzędzie Pocztowym na I. kwartał 1929 wychodzącą **w Katowicach** gazetę

Orędownik Samorządu

(zapisaną w Cenniku Gazet na kwartał I. pod nr. 139) w .... egzemplarzach.

Adres ....

Kwit Pocztowy.

.... zł zapłacono.

............................, dnia ....

Urząd Pocztowy ....

Przypominamy

że należy już teraz odnowić przedpłatę za „Orędownik Samorządu“. Przedpłata wynosi 2 zł kwartalnie za 1 egz. i należy ją uiścić w miejscowym Urzędzie pocztowym. — Wszelkie reklamacje w sprawie dostarczenia naszego pisma, wnosić należy do Urzędu Pocztowego.

„Dolomity śląskie" W Imielinie

Zarząd i Biuro sprzedaży: Katowice, ul. Kopernika 12. Tel. 573

Eksploatacja i roboty kamieniarskie

Całkowite wykonywanie okładzin kamiennych w gmachach monumentalnych jak:
nadziemków (cokołów), oblicowań ścian, kolumn, schodów, balustrad itp. — DOSTAWA: bloków, monolitów budowlanych, kostek brukowych wszelkich wymiarów, krawężników, tłucznia płukanego do betonu i zwykłego na drogi, kamienia łamanego do murów i na dziki bruk oraz dostawa kamienia pod wszelkiemi innemi postaciami, wchodzącemi w zakres robót kamieniarskich.

Kompletne zmechanizowanie pracy w kamieniołomach daje możność dostawy płyt okładzinowych wszelkich nawet najcieńszych wymiarów dokładnej i czystej obróbki kamienia oraz pewność szybkiej dostawy.

Konkurs.

Dla wybudowania domów mieszkalnych rozpisuje się konkurs na dostawę

okrągło 700 000 sztuk masywnej cegły murarskiej.

Dostawa ma nastąpić w miesiącach od marca do końca maja 1929 r.

Ceny należy podać:

a) za 1000 sztuk loco cegielnia (przy podaniu miejscowości, w której cegielnia się znajduje,

b) za 1000 sztuk loco miejsce budowy w Siemianowicach Śląskich.

Obowiązujące oferty należy wnieść do Zarządu gminnego w Siemianowicach Śląskich do dnia 15-go stycznia 1929 r.

Magistrat miasta Katowic rozpisuje publiczny

Przetarg

na dostawę materjałów wodociągowych dla wodociągu do Ligoty jak to:

rury kuto żelazne manesmanowskie,
rury lano żelazne i kształtki.

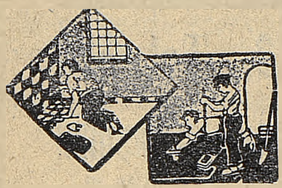
Szczegółowe zestawienie względnie ślepe kosztorysy na potrzebne materjały można otrzymać za cenę 2.50 zł. w Zarządzie Wodociągowym w Katowicach przy ul. Wojewódzkiej 60, gdzie otrzymać można również wszelkie informacje.

Oferty należy składać lub przesłać pocztą do dnia 20 stycznia 1929 r. do godz. 11-ej do Zarządu Wodociągowego, w zapieczętowanej kopercie z napisem: „Oferta do przetargu na dostawę materjałów wodociągowych".

MAGISTRAT
Zarząd Zakładów Miejskich

Okładziny z płyt ściennych i posadzkowych

od najskromniejsz. do najwykwintn.

podłogi ksylolitowe

na podkładzie betonowym i drewnianym, bez szpar, bezpieczne od ognia i zgłuszyn.

Klepiska ksylolitowe (korkowe)

zgłuszynowe jako podkład pod parkiet i linoleum

posadzki teracowe, okładziny ścienne z teraca, schody teracowe, płyty chodnikowe, krawężniki wykonuje

Robert Streit **Hurtownia materiałów budowlanych** (47x251

Dział robót specjalnych

Telef. Nr. 2192 i 2292. **Katowice** ul. Mickiewicza 19

Centralne ogrzewanie i sanitarne urządzenia

Sp. z ogr. por.

Konieczny i Wolny

Katowice

ulica Jagiellońska nr. 38 Telefon nr. 2392

Wykonuje wszelkie systemy centralnych ogrzewań, pierwszorzędne urządzenia sanitarne, łaźnie, susznie.

Katowicki Oddział Tow. Wzaj. Ubezpieczeń

„SNOP"

w Warszawie

przyjmuje do ubezpieczenia od ognia budowle i ruchomości miejskie, wiejskie i przemysłowe. Również ze względu na nadchodzący sezon ubezpieczeń ziemiopłodów od gradobicia, przyjmuje się już obecnie zgłoszenia. Wszelkich informacji tak ustnych, jak i pisemnych udziela niezwłocznie

Biuro Towarzystwa „Snop"

Katowice, ul. Sokolska 9. Tel. 21-76

Poszukuje się zdolnych ajentów.

Druki

wszelkiego rodzaju dla urzędów, organizacyj, towarzystw i prywatnej klienteli dostarcza

DRUKARNIA ŚLĄSKA SP. Z O. O.

Narożnik ul. Batorego 2 i ul. Kościuszki 15. Tel. 426

MEBLE

we wszelkich rodzajach kupicie ☛ najtaniej u

Antoniego Chruszcza

Dom i fabryka własna.

Dąb, ul. Dębowa 2—25. :: Tel. 1372

E. Lamla/Katowice

Telefon 1433 Sobieskiego 13

Fabryka Zdrowotno-technicznych urządzeń i aparatów

Oddział I.

Centralne ogrzewania - Instalacje na- i odwadniające - Urządzenia sanitarne desinfekcyjne,

Oddział II.

Filtry zapobiegające tworzeniu się kamienia kotłowego „Nygramit„

L. Miedzwinski

Katowice, ul. Marsz. Piłsudskiego 35

Telef. 359 dostarcza Telef. 359

Granit - Bazalt - Dolomit

Wapień - Wapno palone

Własne kamieniołomy i piece wapienne

Druk: Drukarnia Śląska Sp. z o. odp. Katowice, narożnik ul. Batorego 2 i Kościuszki 15.